

OTWARTY DIALOG

Łamanie praw człowieka w Kazachstanie

Sprawa Andrey'a Derkunskiego: świadek opowiedział o zabójstwie adwokata w kazachstańskim więzieniu

W Kazachstanie nie tylko nie gwarantuje się prawa do sprawiedliwego procesu sądowego, ale nie zapewnia też właściwego traktowania osobom zatrzymanym i skazanym przebywającym w zakładach karnych.

Spis treści

1. Wstęp: represyjny charakter systemu sądowego i penitencjarnego.....	str. 3
2. Osoby związane ze sprawą Andreja Derkunskiego.....	str. 5
3. Chronologia wydarzeń.....	str. 6
4. Zarzuty stawiane Andreyowi Derkunskiemu.....	str. 7
5. Krewni i adwokaci oskarżonych przytaczają fakty poważnych uchybień w dziedzinie standardów sprawiedliwego procesu sądowego.....	str. 8
6. Świadek zeznaje, że Derkunski został zabity przy współudziale administracji aresztu śledczego.....	str. 9
7. Wnioski: pogrożki resortów siłowych i zagrożenie bezpieczeństwa świadka.....	str. 11
Załącznik Nr 1. Zdjęcie wysłane dziennikarzowi Tokbergenowi Abiyewowi przez Daniyara Tolendinova, świadka śmierci Andreja Derkunskiego.....	str. 13
Załącznik Nr 2. Odpowiedzi udzielone przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i prokuraturę na pisma wysłane przez dziennikarzy Tokbergena Abiyeva i Zhanę Baytelovą.	str. 14
Wykaz źródeł informacji.....	str. 22

1. WSTĘP: REPRESYJNY CHARAKTER SYSTEMU SĄDOWNICZEGO I PENITENCJARNEGO

Skazany na karę pozbawienia wolności adwokat Andrey Derkunskiy, mający rzekomo posiadać dowody swojej niewinności, 22.01.2014 został znaleziony martwy w swojej celi. Jego współtowarzysz z celi Daniyar Tolendinov poinformował, że był świadkiem współdziałania administracji aresztu śledczego z zabójcami. Wkrótce jednak wycofał się ze swoich zeznań w obawie przed zemstą strażników więziennych. Dziennikarze z grupy medialnej „Respublika”, korzystając ze swoich źródeł informacji w Komitecie Bezpieczeństwa Narodowego dowiedzieli się, że pracownicy struktur siłowych groźbami próbują „zamknąć usta” krewnym oraz adwokatom zmarłego.

Sprawa Andrey Derkunskiego stanowi kolejny dowód potwierdzający istnienie poważnych problemów w kazachstańskim systemie sądowniczym i penitencjarnym. W ostatnim raporcie dotyczącym przestrzegania praw człowieka na świecie w 2013 roku, Departament Stanu USA stwierdził, że do najważniejszych problemów w dziedzinie praw człowieka w Kazachstanie zalicza się „*brak niezawisłego systemu sądowniczego i właściwych procedur prawnych, szczególnie w sprawach związanych z powszechną korupcją i nadużyciami w organach ścigania i sądu. ... Władza wykonawcza silnie ograniczała niezawisłość sądów. Korupcja pojawiała się na wszystkich etapach procesu sądowego*” [1]. Skorumpowanie kazachstańskich sądów zostało też dostrzeżone przez członków Naczelnej Rady Adwokackiej w Polsce na podstawie wyników misji obserwacyjnej przeprowadzonej w Kazachstanie [2], [3].

Warunki w jakich przetrzymywani są więźniowie w miejscach odosobnienia w Kazachstanie często stanowią zagrożenie dla ich życia. Z powodu zamkniętego charakteru systemu penitencjarnego „niewygodny” więzień może zostać się wyjęty spod prawa, zaś jego życie w całości uzależnione jest od decyzji wydawanych przez administrację kolonii. W ostatnich latach znacznie wzrosła ilość przypadków samookaleczeń dokonywana przez więźniów, którzy w ten sposób protestowali przeciwko okrutnym warunków panującym w więzieniu i znęcaniu się nad nimi. Według ostatnich danych statystycznych, w 2012 roku zostało odnotowanych 340 tego typu przypadków samookaleczeń [4]. Znane są też liczne przykłady śmierci więźniów, którzy nie byli w stanie wytrzymać nieludzkiego traktowania.

W ciągu sześciu miesięcy 2013 roku do Koalicji NGO Kazachstanu przeciwko stosowaniu tortur wpłynęło 201 skarg, które dotyczyły tortur i innych form nieludzkiego traktowania. Z oficjalnych statystyk wynika, że liczba spraw karnych wszczętych przeciwko funkcjonariuszom organów z powodu oskarżenia ich o stosowanie tortur jest znikoma w porównaniu z liczbą skarg, jakie zostały złożone z tego powodu. Trzeba przy tym dodać, że funkcjonariusze organów ścigania często są sądzeni nie pod zarzutem stosowania tortur, a pod zarzutem przekroczenia uprawnień służbowych [5].

Kazachstańskie władze stwarzają pozory, że walczą ze stosowaniem tortur. Zmiany formalne w ustawach i aktach wykonawczych nie są realizowane w praktyce. W 2010 roku Prokurator Generalny Kazachstanu zatwierdził Instrukcję dotyczącą kontroli skarg składanych na stosowanie tortur i złe traktowanie. 02.07.2013 prezydent Kazachstanu podpisał ustawę, ukierunkowaną na wdrożenie zmian ustawodawczych w celu stworzenia narodowego mechanizmu prewencyjnego zapobiegającego stosowaniu tortur. Działania te pozostają jedynie „na papierze”. Ilość skarg na stosowanie tortur na posterunkach policyjnych i w więzieniach rośnie. Pomimo zeznań składanych przez naocznych świadków i oświadczeń międzynarodowych obserwatorów na temat szokujących pobić więźniów, władza nie reaguje w należyty sposób na przypadki stosowania tortur, a organizacje obrony praw człowieka natrafiają na poważne ograniczenia w dostępie do kolonii karnych.

Taki stan rzeczy całkowicie przeczy oświadczeniom kazachstańskiej delegacji w sprawie wyników Powszechnego Okresowego Przeglądu Praw Człowieka w 2010 roku. Wtedy wiceminister Kazachstanu Erbol Orynbayev zapewnił, że „rząd będzie dokładał wszelkich starań, aby w całości zlikwidować wszelkie przejawy tortur”. Rząd Kazachstanu jest zobowiązany do zapewnienia efektywnej realizacji zaleceń wydanych w ramach Powszechnego Okresowego Przeglądu Praw Człowieka. Wśród zobowiązań kazachstańskiej delegacji, jakie podjęła ona w 2010 roku wobec państw ONZ znalazły się między:

- kontynuowanie wysiłków w zakresie likwidacji tortur i poprawy warunków przetrzymywania osób zatrzymanych w areszcie tymczasowym i zapewnienia więźniom obrony;
- kierowanie się zasadą całkowitego braku tolerancji dla tortur i okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego ludzką godność traktowania i karania;
- poprawa warunków i stanu w dziedzinie praw człowieka w więzieniach, a także prowadzenie niezależnych śledztw w sprawach dotyczących faktów stosowania przemocy w więzieniach;
- stworzenie mechanizmu niezależnego monitoringu wszystkich miejsc pozbawienia wolności zgodnie z postanowieniami Fakultatywnego Protokołu do Konwencji przeciwko torturom w celu skutecznego zapobiegania torturom;
- kontynuowanie doskonalenia systemu sądowego w celu zagwarantowania praw osobom przebywającym w areszcie tymczasowym lub więzieniach;
- podejmowanie działań w zakresie umocnienia niezawisłości władzy sądowej, stosowanie obowiązujących procedur sądowych i rozwiązanie problemu korupcji w sądach [\[6\]](#).

Fundacja Otwarty Dialog nie dokonuje oceny zasadności zarzutów, jakie zostały przedstawione Andreyowi Derkunskiemu w ramach procesu karnego przeciwko niemu. Zwracamy jednak uwagę na to, że oświadczenia kazachstańskich władz o demokratycznym kursie rozwoju państwa nie są zgodne z rzeczywistością. Poważne łamanie przez Kazachstan swoich międzynarodowych zobowiązań w dziedzinie praw człowieka prowadzi do tragicznych skutków: represji wobec opozycyjnych dziennikarzy i aktywistów; niszczenia życia więźniów politycznych; okaleczania ich i zabijania w miejscach odosobnienia.

2. OSOBY ZWIĄZANE ZE SPRAWĄ ANDREYA DERKUNSKIEGO

Vyacheslav Kim:

- jeden z najbardziej zamożnych i wpływowych ludzi w Kazachstanie [7]; od listopada 2006 roku zajmuje stanowisko prezesa Rady Nadzorczej Banku „Kaspi Bank”, prezes zarządu Caspian Financial Group, która posiada 89,54% akcji banku. Sam Vyacheslav Kim jest posiadaczem 67,15% akcji banku. Od 2001 do 2005 roku był właścicielem sieci sklepów „Planeta Elektroniki” [8];
- wystąpił z pozwem przeciwko Andreyowi Derkunskiemu, Vladimirowi Tsoyowi i Alekseyowi Shcherbie, jako osoba poszkodowana.

Andrey Derkunskiy:

- od 1992 roku członek Obwodowej Izby Adwokackiej w Almaty, pracował w kancelarii adwokackiej „Ansat” w Almaty [9]. Był akcjonariusz „Kaspi Bank” – posiadał 7,23% udziałów. Od 10.01.2006 do 29.05.2006 – członek Rady Nadzorczej „Kaspi Bank” [10]. Był pracownik organów ścigania;
- w 2012 roku przeciwko Andreyowi Derkunskiemu wytoczono sprawę karną oskarżając go o wymuszenia i samowolę. 22.01.2014 został znaleziony martwy w swojej celi w areszcie śledczym Nr 1 w Almaty (JA-155/1).

Vladimir Tsoy:

- biznesmen, od 1998 do 2009 roku był doradcą finansowym Vyacheslava Kima; Andrey Derkunskiy nazywał Vladimira Tsoya swoim przyjacielem;
- w 2012 roku przeciwko Vladimirowi Tsoyowi została wytoczona sprawa karna pod zarzutem wymuszeń i samowoli. W czasie postępowania przed sądem uchodził za tymczasowo bezrobotnego. Obecnie odbywa karę w kolonii ścisłego reżimu.

Aleksey Shcherba:

- założyciel spółki partnerskiej - Limited Liability Partnership (LLP) - „Fantaziya”, która w 2003 roku kupiła 754 400 akcji „Kaspi Bank”. W latach 2003 – 2005 akcje te zostały odsprzedane Vyacheslavowi Kimowi [11]. Od końca 2011 roku Andrey Derkunskiy był doradcą prawnym Alekseya Shcherby;
- w sprawie wytoczonej przeciwko Derkunskiemu i Tsoyowi, został uznany za winnego niedoniesienia o przestępstwie i skazany na karę grzywny.

Farida Ismailova i Nurlan Rakhmanov – adwokaci Andrey'a Derkunskiego i Vladimira Tsoya, którzy występowali w obronie ich interesów w trakcie procesów sądowych.

Natalya Tskhay – żona Vladimira Tsoya, adwokat, reprezentowała interesy męża przed sądem.

Daniyar Tolendinov – współwięzień i świadek śmierci Andrey'a Derkunskiego.

Tokbergen Abiyev:

- dziennikarz zajmujący się działalnością w sferze obrony praw człowieka. To do niego zadzwonił Daniyar Tolendinov, informując o zabójstwie Andrey'a Derkunskiego;
- Tokbergen Abiyev cieszy się sławą skandalisty w środowisku kazachstańskich dziennikarzy. Zajmował się antykorupcyjnymi śledztwami, a w grudniu 2012 inscenizował własne porwanie, żeby - jak to określił - „zwrócić uwagę” władz na problem korupcji w Kazachstanie. Na 20.12.2012 Abiyev zapowiedział konferencję prasową poświęconą

problemom korupcji, po czym zniknął. Dziennikarze i organizacje praw człowieka rozpoczęły jego poszukiwania. Po przeprowadzeniu poszukiwań, 31.12.2012 milicja znalazła Abiyeva w wynajętym mieszkaniu. „... swoim postępkami mimo wszystko chciałem dotrzeć do prezydenta, żeby mnie przyjął, wysłuchał” – wyjaśniał Tokbergen Abiyev [12]. Przewodnicząca kazachstańskiej organizacji obrony mediów „Adil Soz” Tamara Kaleyeva i przewodniczący Związku Dziennikarzy w Kazachstanie Setkazy Matayev potępili postępek Tokbergena Abiyeva, który skwitował to niecenzuralnym komentarzem [13]. Niedługo potem Abiyev przeprosił dziennikarzy za obrazę i wywołanie zamieszania [14].

- zdaniem redaktor naczelnej grupy medialnej „Respublika” Iriny Petrushovej, informatorzy z organów ścigania potwierdzają, Abiyev rozpowszechnił informacje na temat sprawy Derkunskiego

3. CHRONOLOGIA WYDARZEŃ

Podstawą umieszczenia Andrey Derkunskiego w więzieniu stał się konflikt, do którego doszło w sferze biznesu. Jak twierdził Derkunskiy, obecny prezes Rady Nadzorczej „Kaspi Bank” Vyacheslav Kim, w okresie od 2003 do 2005 roku najpierw wykupił pakiet akcji „Kaspi Bank” od spółki LLP „Fantaziya” płacąc za niego pięciokrotnie mniej niż wynosiła jego realna wartość, a następnie jednostronnie zmienił warunki umowy i odmówił zapłacenia pozostałej części należności – około 2 mld tenge (15 mln dolarów) [15].

W maju 2012 roku Andrey Derkunskiy przygotował 5 pozwów cywilnych przeciwko Vyacheslovowi Kimowi. Do złożenia pozwów w sądzie nie doszło, ponieważ obie strony zgodziły się rozwiązać sprawę polubownie. W dniu **27.06.2012** doszło do podpisania pomiędzy nimi ugody. **Tego samego dnia Andrey Derkunskiy został zatrzymany przez policję finansową razem z założycielem LLP „Fantaziya” Alekseyem Shcherbą i biznesmenem Vladimirem Tsoyem,** a następnie osadzony w areszcie śledczym Nr 1 w Almaty (JA-155/1). Powodem zatrzymania było oskarżenie Derkunskiego i Tsoya przez Vyacheslawa Kima o „wymuszenie”. Po upływie kilku miesięcy, w grudniu 2012 roku Andreyowi Derkunskiemu i Vladimirowi Tsoyowi nieoczekiwanie postawiono jeszcze jeden zarzut: „samowola” [16].

Obie sprawy zostały połączone, a następnie już jako jedną sprawą zajmował się nią Wyspecjalizowany Międzyrejonowy Sąd Karny w Almaty pod przewodnictwem sędziego Yerlana Gabbasova i przy udziale ławy przysięgłych.

16.10.2013 sąd skazał Andrey Derkunskiego na 8 lat pozbawienia wolności, a Vladimira Tsoya na 7 lat pobytu w kolonii ścisłego reżimu oraz konfiskatę mienia na podstawie następujących artykułów:

- art. 327 cz. 3 kk RK: „Samowola dopuszczona przez grupę osób pozostających w zмовie”.
- art. 181 cz. 4 kk RK: „Wymuszenie dokonane przez zorganizowaną grupę osób”.
- Andreyowi Derkunskiemu przedstawiono jeszcze dodatkowy zarzut z art. 251 cz. 1 kk RK („nielegalne posiadanie broni”).

Aleksey Shcherba został ukarany karą grzywny z powodu „Niezawiadomienia o popełnieniu przestępstwa” (art. 364 kk RK) [17].

21.01.2014 Sąd Apelacyjny utrzymał w mocy wyrok sądu pierwszej instancji.

Następnego dnia po ogłoszeniu decyzji Sądu Apelacyjnego, **22.01.2014** Andrey Derkunskiy został znaleziony martwy w celi aresztu śledczego ЛА-155/1. Według oficjalnej wersji popełnił samobójstwo przez powieszenie.

Dziennikarz Tokberken Abiyev uważa za podejrzane to, że już **23.01.2014**, nie czekając na wyniki sekcji zwłok, śledczy wydał postanowienie o odmowie wszczęcia sprawy karnej z powodu „braku znamion czynu zabronionego”, a prokuratura przychyliła się do tej decyzji [18].

24.01.2014 Daniyar Tolendinov [19], który przez pół roku siedział razem z Andreyem Derkunskim w jednej celi i był obecny przy jego śmierci, zadzwonił do dziennikarza Tokbergena Abiyeva z telefonu komórkowego. W rozmowie poinformował go, że Derkunskiy został zabity przez dwóch więźniów, którym pomocy udzieliła administracja więzienia. Wkrótce Tolendinov odwołał jednak swoje zeznania.

4. ZARZUTY STAWIANE ANDREYOWI DERKUNSKIEMU

Wersja sądu i prokuratury były zgodne. Według nich Andrey Derkunskiy opracował „przestępczy plan” w celu „uzyskania korzyści majątkowej”. **Zdaniem sądu, aby wprowadzić w życie swój zamysł, połączył siły z Vladimirem Tsoyem:**

- Tsoy współpracował przez pewien czas z dyrektorami sieci sklepów pod nazwą „Planeta Elektroniki”. Później zaczął się od nich domagać zapłaty z tytułu usług, które świadczył w okresie ich współpracy. Powołując się na to, że rzekomo sprzedał swój dług „rosyjskim bandytom”, groźbami wymusił od dyrektorów sieci sklepowej kwotę 5,8 mln dolarów. Andrey Derkunskiy pozostawał w „przestępczej zмовie” z Vladimirem Tsoyem, a na spotkaniach występował jako jego adwokat.
- Andrey Derkunskiy „wielokrotnie groził” Vyacheslavowi Kimowi.
- Andrey Derkunskiy upowszechniał informacje o tym, że prezes Rady Nadzorczej „Kaspi Bank” Vyacheslav Kim nabył część akcji banku nielegalnie, te informacje „kompromitowały” Kima, a ich ogłoszenie mogło „wyrządzić znaczną szkodę jego reputacji i biznesowi” [20].
- Ponadto Andrey Derkunskiy „zmusił” Alekseya Shcherbę, aby ten udzielił mu nieograniczonych pełnomocnictw w kwestiach związanych z zarządzaniem spółką LLP „Fantaziya” i żeby mógł razem z rodziną wyjechać poza granice Kazachstanu. Ta sytuacja została wykorzystana przez Derkunskiego, który pod pretekstem ściągnięcia należności z tytułu zakupionych akcji LLP „Fantaziya”, wymusił od Kima środki na ten cel.

Jednak Andrey Derkunskiy, Vladimir Tsoy i ich adwokaci zaprzeczali tym zarzutom. Andrey Derkunskiy powiedział, że nie miał niczego wspólnego z Vyacheslavem Kimem: nie dzwonił do niego, nie spotykał się z nim, zajmował się tylko sprawą ściągnięcia należności. Zdaniem Derkunskiego, powodem ścigania karnego ze strony Kima było to, że bankier sam bał się, iż do sądu trafią pozwy przeciwko niemu [21]. Farida Ismailova również twierdzi, że sprawa karna przeciwko Vladimirowi Tsoyowi i Andreyowi Derkunskiemu została wszczęta, ponieważ Vyacheslav Kim obawiał się kontroli legalności zakupu przez niego akcji „Kaspi Bank”. Według niej, „Kim kupił akcje banku za pieniądze samego banku” [22].

W wersji sądu występują sprzeczności. Na przykład, zgodnie z wyrokiem Andrey Derkunskiy groził Vyacheslavowi Kimowi sądem, co miało doprowadzić, do „groźnych skutków”, między innymi, przeprowadzenia kontroli banku przez Komitet Nadzoru Finansowego i Narodowy Bank RK. Zgodnie z kazachstańskim ustawodawstwem, kontrola działalności instytucji finansowych należy

do funkcji Banku Narodowego i Komitetu Nadzoru Finansowego jako jego jednostki organizacyjnej [23], dlatego wydaje się nielogiczne, iż sąd przeprowadzenie podobnej kontroli uważa za „groźbę”.

W sprawie zarzutów pod adresem Vladimira Tsoya, Farida Ismailova powiedziała: „Skoro Volodya w dzień zatrzymania tam był i przywiózł pieczęć, o którą prosił Andrey, to w ten sposób rzekomo był w zмовie z Andreyem” [24]. Andrey Derkunskiy skomentował zarzuty pod adresem Tsoya tak: „Cała jego wina” polega na tym, że jest moim przyjacielem, i, że na moją prośbę udostępnił mi rachunek, na który Kim miał przekazać pieniądze z tytułu swoich zobowiązań wobec mnie i LLP „Fantaziya”. ... Poza tym, w okresie od 1998 do 2009 roku Tsoy był doradcą finansowym Kima i grupy jego spółek. W efekcie Tsoy jest źródłem informacji, przy czym informacji niebezpiecznych dla Kima” [25].

5. KREWNI I ADWOKACI OSKARŻONYCH PRZYTACZAJĄ FAKTY POWAŻNYCH UCHYBIEŃ W DZIEDZINIE STANDARDÓW SPRAWIEDLIWEGO PROCESU SĄDOWEGO

Obrona reprezentowana przez Faridę Ismailovą i Nurlana Rakhmanova wskazywała na przykłady licznych uchybień procesowych:

- Byłego funkcjonariusza organów ścigania, Andreya Derkunskiego osadzono w areszcie w jednej celi ze zwykłymi zatrzymanymi, czego surowo zabraniają przepisy.
- Oskarżeni wielokrotnie mówili o naciskach ze strony Vyacheslava Kima. Miał on domagać się przepisania na niego majątku lub złożenia zeznań, w których przyznają się do winy. Według twierdzeń obrony, Vladimir Tsoy został zmuszony do podpisania zeznań, w których przyznał się do kontaktów z „kryminalnym autorytetem” (przywódca świata kryminalnego w Rosji – przyp. tłum.) Aslanem Usoyanem znanym jako Ded Khasan [26].
- Żona Vladimira Tsoya Natalya Tskhay i adwokat Farida Ismailova zwracały uwagę na fakt, że na przysięgłych także były wywierane naciski (między innymi przez sędziego); z powodu zmiany ławy przysięgłych proces w tej sprawie rozpoczął się od nowa [27]. Farida Ismailova opowiadała: „Debaty trwały przez trzy dni, sędzia Gabbasov rozwiązał ławę przysięgłych. Po wyjściu na zewnątrz przysięgli powiedzieli, że 9 głosami z 10 uznali oskarżonych za niewinnych. Uważamy, że tylko dzięki lobbowaniu Vyacheslava Kima doszło do rozwiązania ławy przysięgłych. Jesteśmy bardzo wdzięczni przysięgłym, że wytrzymali te naciski i się nie złamali” [28].
- Za życia Andreya Derkunskiego wskazywał, że sam Vyacheslav Kim złamał prawo kupując akcje, sąd jednak nie wziął tego pod uwagę.
- Zeznania poszkodowanych – Vyacheslava Kima i dyrektorów firmy „Planeta Elektroniki” – zmieniały się kilkakrotnie w trakcie śledztwa, pomimo tego, że za świadome składanie fałszywych zeznań grozi odpowiedzialność karna [29].

Odnosząc się do kwestii niewspółmierności kary, jaka została wyznaczona dla oskarżonych, adwokat Farida Ismailova wyjaśniła, że Aleksey Shcherba zgodził się na warunki zaproponowane przez oskarżenie i w ten sposób uniknął kary więzienia: „On [Aleksey Shcherba] przepisał cały swój majątek na Kima. W trakcie śledztwa podpisywał wszystkie dokumenty, jakie notariusze przywozili na policję. I sam naczelnik aresztu poświadczał podpis Shcherby. On nie ukrywał, że wywierają na niego bardzo silne naciski. Żeby zapewnić bezpieczeństwo swojej rodzinie był zmuszony podpisać dokumenty” [30]. Obrona twierdzi, że sąd nie przedstawił dowodów potwierdzających winę oskarżonych.

6. ŚWIADEK ZEZNAJE, ŻE DERKUNSKI ZOSTAŁ ZABITY PRZY WSPÓŁUDZIALE ADMINISTRACJI ARESZTU ŚLEDZCEGO

24.01.2014 Daniyar Tolendinov, współtowarzysz z celi Andrey Derkunskiego, powiedział dziennikarzowi Tokbergenowi Abiyevowi, że stał się świadkiem zabójstwa Derkunskiego:

- W komentarzu dla Fundacji Otwarty Dialog Abiyev zaznaczył, że **według relacji Daniyara Tolendinova, około godziny 6 rano do celi weszło dwóch więźniów. Drzwi celi otworzył oficer operacyjny Askhat i strażnik Talgat (nazwiska są nieznane). Daniyar Tolendinov udał, że śpi, widział jednak jak więźniowie najpierw udusili, a potem powiesili na rurze Andrey Derkunskiego. Współtowarzysz zabitego twierdzi, że za zabójstwem stoi także naczelnik aresztu Aleksey Orishchenko, który wcześniej groził zabitemu [31].**
- Na dzień przed śmiercią do Andrey Derkunskiego przychodzili nieznani ludzie z pogrozkami. Dotyczyły one posiadanych przez Derkunskiego dokumentów, mających rzekomo potwierdzać jego niewinność i wskazywać na to, że cała sprawa miała charakter zamówienia. Opierając się na tym co usłyszał, Daniyar Tolendinov założył, że Derkunskiemu grozili ludzie Vyacheslava Kima. Derkunskiy odmówił wydania tym ludziom interesujących ich dokumentów. Później informator z MSW powiedział dziennikarzom portalu „Respublika”, że Andrey Derkunskiy nie tylko nie zamierzał popełnić samobójstwa, ale miał w planach na przyszłość, po wyjściu na wolność, opublikowanie dokumentów potwierdzających jego niewinność.
- Daniyar Tolendinov wysłał Abiyevowi zdjęcia celi w areszcie, na których widać, że **rura na której znaleziono powieszono Derkunskiego znajduje się zbyt nisko, aby on sam mógł się na niej powiesić (patrz Załącznik Nr 1).**

Daniyar Tolendinov wyjaśnił, że nie mógł wcześniej powiedzieć prawdy, ponieważ wśród osób przesłuchujących go w sprawie śmierci Andrey Derkunskiego, znajdował się oficer operacyjny Askhat. Daniyar Tolendinov obawiając się o swoje bezpieczeństwo zwrócił się do Tokbergena Abiyeva, wiedział bowiem, że mogą go oskarżyć o dokonanie zabójstwa, albo pozbyć się go w taki sam sposób jak Derkunskiego, jako niepotrzebnego świadka. Dziennikarz przekazał otrzymane informacje do Komitetu Śledczego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych RK, Prokuratury Generalnej RK i prezydenta Nursultana Nazarbayeva [32]. Abiyev twierdzi, że **Prokuratura Rejonowa dla Rejonu Almatyńskiego w Almaty wszczęła sprawę karną, ale z artykułu 102 kk RK („doprowadzenie do samobójstwa”).** Poza tym, jak twierdził Tokbergen Abiyev, żaden z funkcjonariuszy aresztu Nr 1, mających związek (według relacji świadka) ze śmiercią Derkunskiego, nie został odsunięty od pełnienia obowiązków służbowych.

Po wszczęciu sprawy karnej Daniyara Tolendinova zaczęła przesłuchiwać prokuratura, jednak ten nieoczekiwanie wycofał się ze swoich wcześniejszych zeznań. Podczas konfrontacji przeprowadzonej 03.03.2014 pomiędzy nim a Abiyevem, Tolendinov oświadczył, że nie pamięta swoich wcześniejszych zeznań, jak też nie pamięta, na czym został powieszony jego współtowarzysz z celi (na sznurze czy na prześcieradle). Tokbergen Abiyev jednak nie dał wiary słowom świadka uważając, że były na niego wywierane naciski. Po pierwsze, według dziennikarza, Daniyar Tolendinov na przesłuchaniu wyglądał na bardzo przestraszonego. Po drugie, dziennikarz twierdzi, że Daniyar Tolendinov dyskretnie dawał znaki wskazujące, że są wywierane na niego naciski. Należy też dodać, że w areszcie nadal pracują oficer operacyjny Askhat i strażnik Talgat, przeciwko którym wcześniej zeznawał Daniyar Tolendinov.

Następnego dnia po przeprowadzeniu konfrontacji Daniyar Tolendinov w piśmie skierowanym do śledczego, jeszcze raz potwierdził, że wymyślił wszystkie swoje wcześniejsze zeznania. „W więzieniu człowiek podpisze każdy dokument”, - stwierdza dziennikarz Abiyev, który uważa, że życiu Daniyara Tolendinova grozi niebezpieczeństwo. Dziennikarz wystąpił do organów ścigania z

prośbą o wszczęcie sprawy karnej z artykułu „zabójstwo”. W MSW na razie informują, że „prowadzone są niezbędne czynności śledcze” (Załącznik Nr 2).

20.03.2014 informator z MSW poinformował dziennikarzy z portalu „Respublika”, iż administracja aresztu **specjalnie umieszczała w jednej celi z Daniyarem Tolendinovem recydywistów, którzy znęcali się nad nim i bili**. Według relacji informatora, obecnie zaplanowano stworzenie dla Tolendinova takich warunków, których nie będzie w stanie znieść, zarówno w czasie transportu i dalszego pobytu w kolonii: „*Informator dał nam do zrozumienia, że wydane zostało polecenie na samej górze, by zrobić tak, żeby ten skazany nie mógł więcej w ogóle niczego powiedzieć*” [\[33\]](#).

7. WNIOSKI: POGRÓŻKI RESORTÓW SIŁOWYCH I ZAGROŻENIE BEZPIECZEŃSTWA ŚWIADKA

Ważnym czynnikiem, który mógł wpłynąć na sprawę nieżyjącego Andreja Derkunskiego jest informacja na temat ścisłej współpracy dwóch osób: Vyacheslava Kima i siostrzeńca Nursultana Nazarbayeva, Kayrata Satylbaldy. Według informacji portalu „Respublika”, Satylbaldy sprawował pieczę nad „Kaspi Bank” i jest jego cichym akcjonariuszem [34]. Sam Andrey Derkunskiy w ostatnim słowie wygłoszonym na rozprawie w sądzie powiedział, że w rozmowach jakie prowadzili z nim ludzie Kima, grozono mu i nalegano, by złożył zeznania obciążające biznesmena Yakova Tskhayę i zięcia prezydenta Timura Kulibayeva. Miał w nich powiedzieć, że jakoby na ich polecenie „usiłuje zabrać akcje banku”: *„Odmówiłem. Tego nie było... Rzecz w tym, że 30% pakiet akcji nie należy do niego (do Kima – przyp. red.). To część akcji, które mi zabrał. Te akcje należą do Kayrata Satylbaldy. I Kim – to jest prawdziwy powód - dążąc do starcia dwóch członków rodziny prezydenta, sam pozostał z boku. Oto prawdziwy powód całej sprawy karnej, i innego nie ma”* [35].

Godny uwagi jest fakt, że po śmierci Derkunskiego jego krewni i adwokaci przestali rozmawiać z dziennikarzami. Były obrońca Derkunskiego, Farida Ismailova nie odpowiedziała na prośbę Fundacja Otwarty Dialog, dotyczącą udzielenia komentarza w tej sprawie. Według redaktor naczelnej grupy medialnej „Respublika” Iriny Petrushovej, **informatorzy w Komitecie Bezpieczeństwa Narodowego (KBN) twierdzą, że ze strony władz zostało wydane polecenie, by przeprowadzić śledztwo „bez nadmiernego hałasu” i nagłośnienia w mediach**, ponieważ w sprawę jest zamieszany siostrzeniec prezydenta. Według informatora z KBN, przedstawiciele struktur siłowych zagrozili krewnym i adwokatom nieprzyjemnościami, jeśli będą oni publicznie wypowiadać się na temat sprawy Derkunskiego. *„Już sam ten fakt jest dowodem, że z wynikiem śledztwa w tej sprawie nie wszystko jest w porządku. Gdyby to było zwykłe samobójstwo, to nie trzeba by było zamykać ludziom ust”,* - stwierdza Irina Petrushova.

Istnieją wszelkie podstawy, aby przypuszczać, że Daniyar Tolendinov wycofał się z wcześniejszych zeznań, gdyż został zastraszony przez administrację aresztu śledczego lub zagrożono mu pobiciem. Obowiązkiem organów śledczych prowadzących śledztwo jest zapewnienie świadkowi bezpieczeństwa i odizolowanie go nacisków wywieranych przez administrację więzienia. Fundacja Otwarty Dialog obawia się, że na terenie kolonii może dojść do załatwienia porachunków z więźniem. Jeśli dojdzie do zamachu na zdrowie lub życie świadka Daniyara Tolendinova, to związek administracji kolonii z tym zamachem nie będzie budził żadnych wątpliwości. Nasz niepokój budzi też informacja o ewentualnych naciskach wywieranych na krewnych i adwokatów zmarłego. Domagamy się od władz zapewnienia obiektywnego zbadania okoliczności śmierci Derkunskiego.

Kazachstańskie władze powinny nie tylko teoretycznie, ale też praktycznie potwierdzać swoje oświadczenia składane w kwestii demokratycznych reform i przywiązania do międzynarodowych zobowiązań. Fundacja Otwarty Dialog domaga się od kompetentnych organów Republiki Kazachstanu:

- Zapewnienia bezpieczeństwa świadkowi Daniyarowi Tolendinowowi i Vladimirowi Tsoyowi, który był bliskim przyjacielem Derkunskiego i również informował o naciskach pod swoim adresem.
- Przeprowadzenia wszechstronnego śledztwa w sprawie śmierci Andreja Derkunskiego, uwzględniając przy tym zeznania świadka.
- Na czas prowadzenia śledztwa odsunięcia od pełnienia obowiązków służbowych funkcjonariuszy aresztu śledczego, którzy według zeznań świadka mają związek ze śmiercią Derkunskiego (naczelnik aresztu śledczego Aleksey Orishchenko, oficer operacyjny o imieniu Askhat i strażnik o imieniu Talgat).

- Zbadania wielokrotnie składanych wniosków dotyczące ewentualnych nacisków wywieranych na sędziego i oskarżonych w czasie procesu sądowego; wskazania sprawców, oraz, jeśli to możliwe, zlecniodawców tych zabronionych przez prawo działań. Sprawdzenia doniesienia o naciskach wywieranych na ławę przysięgłych, a także legalności i uzasadnienia rozwiązania ławy przysięgłych.

Nasze apele można poprzeć zwracając się pod następujące adresy:

- Prezydent Kazachstanu Nursultan Nazarbayev – Administracja Prezydenta, gmach „Akroda”, Lewy Brzeg, Astana 010000, Kazachstan, fax +7 7172 72 05 16;
- Minister Spraw Wewnętrznych RK Kalmukhanbet Kasymov - 010000, m. Astana, prospekt Tauelsizdik 1, tel. +7 7172 72 24 93, +7 7172 71-51-89, e-mail: oraz-n@mvd.kz;
- Rejonowy Urząd Spraw Wewnętrznych dla Rejonu Almalńskiego w Almaty - 050012, m. Almaty, ul. Karasay batyra, 109, tel. +7 727 254-20-04, +7 727 254-46-12;
- Prokurator Generalny RK Askhat Daubayev - 010000, m. Astana, Dom Ministerstw, wejście Nr 2, ul. Orynborg, 8, tel. +7 7172 71-26-20, +7 7172 71-28-68;
- Przewodniczący Komitetu Służby Więziennictwa MSW RK Baurzhan Berdalin – 010000 Astana, ul. B. Maylina 2. Tel. +7 7172 72-30-26, +7 7172 72-30-37. Formularz kontaktowy: <http://kuis.kz/kz/otinishter>;
- Rzecznik praw człowieka w Republice Kazachstanu Askar Shakirov – 010000 Astana, Lewy Brzeg, Dom Ministerstw, wejście Nr 15; e-mail: ombudsman-kz@mail.ru, факс: +7 (7172) 740548;
- Minister Spraw zagranicznych Republiki Kazachstanu Yerlan Idrisov – 010000 Astana, Lewy Brzeg, ul. Kunayeva 31. Tel.: +7 (7172) 72-05-18, +7 (7172) 72-05-16, e-mail: midrk@mfa.kz.

Załącznik Nr 1. Zdjęcie wysłane dziennikarzowi Tokbergenowi Abiyewowi przez Daniyara Tolendinova, świadka śmierci Andrey Derkunskiego

Załącznik Nr 2. Odpowiedzi udzielone przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i prokuraturę na pisma wysłane przez dziennikarzy Tokbergena Abiyeva i Zhannę Baytelovą

**ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ІШКІ ІСТЕР МИНИСТРЛІГІ
ТЕРГЕУ КОМИТЕТІ**

**МИНИСТЕРСТВО
ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
СЛЕДСТВЕННЫЙ КОМИТЕТ**

010010, Астана, Тәуелсіздік көшесі, 4

010010, Астана, ул. Тәуелсіздік, 4

№ 44-2-84/3м- «29» 01

2013 года

A-325/1

Абиеву Т.

г. Астана, 010000

ул. Кенесары, 40

БЦ «7 Континент».

Офис № 1005

Тел. 87029369807

Ваше обращение об имевшем место в СИ-1 г. Алматы убийства Деркунского А. 29.01.2014 г. зарегистрировано в КУЗИ (книга учета заявлений и информации о преступлениях) МВД РК за № 283.

Проведение следственной проверки и принятие процессуального решения поручено ДВД г. Алматы.

О результатах рассмотрения Вы будете уведомлены указанным органом.

В случае несогласия с принятым решением, Вы вправе обжаловать его в установленном законом порядке.

Заместитель председателя

 Б. Кожамбердиев

исп. Тлеукулова А.С.
тел. 2722624

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH
REPUBLIKI KAZACHSTANU
KOMITET ŚLED CZY

010010 Astana, ul. Tauelsizdik 1

Nr 4-4-2-84/3t z 29.01.2013
A-325/1

Abiyev T.
Astana 010000
ul. Kenesary 40
Centrum Biznesowe „7 kontynent”
biuro Nr 1005
tel. 87029369807

Pańskie pismo w sprawie dotyczącej zabójstwa Derkunskiego Andrey, które miało miejsce w Areszcie Śledczym Nr 1 w Almaty w dniu 29.01.2014 r., zostało zarejestrowane w Dzienniku Korespondencji i Informacji o Przepstwach MSW RK pod numerem 283.

Przeprowadzenie kontroli postępowania przygotowawczego i podjęcie decyzji odnośnie dalszego przebiegu postępowania zostało zlecone Wydziałowi Spraw Wewnętrznych w Almaty.

O wynikach kontroli i podjętej decyzji zostanie Pan powiadomiony przez wyżej wymieniony organ.

W przypadku zastrzeżeń w zakresie podjętej decyzji, ma Pan prawo do złożenia zażalenie zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zastępca przewodniczącego

(-) B. Kozhamberdiyev

Sporz. Tleukulova A.S.

Tel. 722624

ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
БАС ПРОКУРАТУРАСЫ

ГЕНЕРАЛЬНАЯ
ПРОКУРАТУРА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Астана қаласы, Орынбор көшесі, 14
www.115.kz
тел.: 8 (7172) 71 28 68, факс: 8 (7172) 30 18 65

010000, город Астана, ул. Орынбор, 14
www.115.kz
тел.: 8 (7172) 71 28 68, факс: 8 (7172) 30 18 65

05.02.14 № 2-011800-14-06083

Прокурору г.Алматы
Асылуову Б.Н.

Абиеву Т.
г.Астана,
ул.Кенесары, 40

Для рассмотрения по существу направляется обращение руководителя Информационно-правового портала WWW «ABIYEV.KZ» Абиева Т., поступившее из Администрации Президента РК, по факту смерти Деркунского А. и принятия мер безопасности к осужденному Төлендинову Д.

Необходимо проверить доводы заявителя в полном объеме, в случае выявленных нарушений принять меры прокурорского реагирования.

О результатах рассмотрения прошу сообщить автору обращения, а также направить за своей подписью подробную информацию в Генеральную прокуратуру **в срок не позднее 17 февраля 2014 года.**

Второму адресату для сведения.

Приложение: на ___ листах.

Начальник
2-го Департамента

Т. Жангарашев

Исп. Махметов М.
т. 712849

059239

PROKURATURA GENERALNA
REPUBLIKI KAZACHSTANU

010000 miasto Astana, ul. Orenborg 14

www.115.kz

tel.8 (7172) 71 28 08, fax 8 (7172) 3018 65

05.02.14 r. Nr 2-011800-14-06089

Prokurator miasta Almaty

Asylov B.N.

Abiyev T.

m. Astana

ul. Kenesary 40

W celu przeprowadzenia kontroli merytorycznej i podjęcia środków bezpieczeństwa wobec skazanego Tolendinova Daniyara przekazuję pismo, które wpłynęło za pośrednictwem Administracji Prezydenta RK od Abiyeva T. szefa portalu informacyjno-prawnego www.ABIYEV.KZ, w sprawie śmierci Andrey'a Derkunskiego.

Kontroli należy poddać wszystkie dowody przedstawione przez wnioskodawcę, w przypadku stwierdzenia uchybień podjąć działania w ramach czynności prokuratorskich.

O wynikach działań proszę powiadomić autora pisma oraz przesłać szczegółowe informacje podpisane osobiście do Prokuratury Generalnej **w terminie najpóźniej do 17 lutego 2014 roku.**

Załączniki na (-) kartach.

Naczelnik Wydziału Drugiego

T. Zhaigarshev (-)

Sporz. Makhmetov M.

Tel.712549

059239

OT:

НОМЕР ТЕЛЕФОНА:

11 ФЕВ. 2014 10:08 СТР1

Исх: 30/37
от 10.02.2014 года

Корреспонденту еженедельной газеты
«Assandi-Times»
г-же Байтеловой Ж.

На Ваш запрос №09 от 05.02.2014 года сообщаем, что факт обнаружения тела гражданина Деркунского А. имело место в камере учреждения ЛА-155/1. В этой связи Вам необходимо переадресовать письмо в КУИС МВД РК или ДУИС по городу Алматы, компетентные ответить на поставленные Вами вопросы.

И.о. начальника УГЯИ
ДВД города Алматы
майор полиции

С. Азирбек

Pismo Nr 30/37
z 10.02.2014 roku

Korespondent Tygodnika

„Assandi-Times”

Pani Baytelova Zh.

W odpowiedzi na pani zapytanie Nr 9 z 05.02.2014 informujemy, że ciało obywatela Derkunskiego A. zostało znalezione w celi placówki LA-155/1. W związku z tym, musi Pani przeadresować pismo kierując je do Komitetu Więziennictwa MSW RK w Almaty, który jest organem kompetentnym, aby oddzielić odpowiedzi na zadane przez Panią pytania.

p.o. naczelnika UGAI
DWD m. Almaty
major policji

A.Azirbek (-)

**ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ІШКІ ІСТЕР МИНИСТРЛІГІ
ТЕРГЕУ КОМИТЕТІ**

010010, Астана, Тәуелсіздік даңғылы, 1
2014ж. 03 31
Мына

**МИНИСТЕРСТВО
ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
СЛЕДСТВЕННЫЙ КОМИТЕТ**

010010, Астана, пр.Тәуелсіздік, 1
№ 4-4-д-84/3М-А - 325, 1
На № _____

Абиеву Т.
г. Астана, 010000
ул. Кенесары, 40
БЦ « 7 континент»
офис № 1005

968 160

Ваше обращение на ход расследования уголовного дела, возбужденного по факту смерти Деркунского А.Ю., рассмотрено.

В настоящее время расследование по делу продолжается, проводятся необходимые следственные действия, направленные на обеспечение полноты, всесторонности и объективности исследования всех обстоятельств дела.

Ход расследования дела находится на контроле.

О результатах расследования заинтересованные стороны будут уведомлены в установленном законом порядке.

Заместитель председателя

Р. Досанов

исп. Тлеукулова А.
722624

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH
REPUBLIKI KAZACHSTANU
KOMITET ŚLED CZY

010010 Astana, ul. Tauelsizdik 1

Nr 4-4-2-84/3t -A-325/4
2014-03-31

Abiyev T.
Astana 010000
ul. Kenesary 40
Centrum Biznesowe „7 kontynent”
biuro Nr 1005
968160

Pańskie pismo dotyczące przebiegu śledztwa prowadzonego w sprawie karnej wszczętej w związku ze śmiercią Derkunskiego A.Ju. zostało rozpatrzone.

W chwili obecnej postępowanie w tej sprawie jest kontynuowane, prowadzone są niezbędne czynności śledcze, które mają na celu zapewnienie pełnego, wszechstronnego i obiektywnego zbadania okoliczności sprawy.

Przebieg śledztwa znajduje się pod kontrolą.

O wynikach śledztwa zainteresowane strony zostaną powiadomione zgodnie z ustalonymi przepisami.

Zastępca przewodniczącego

R. Dosanov (-)

Sporz. Tleukulova A.S.

Tel. 722624

Wykaz źródeł informacji:

1. U.S. Department of State // Country Reports on Human Rights Practices for 2013: Kazakhstan. - <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220395#wrapper>
2. Adwokatura Polska // Report on monitoring mission in Kazakhstan performed by the Polish Bar Council. - http://adwokatura.pl/wp-content/uploads/2013/07/NRA_Report_on_Mission_in_Kazakhstan-amended_all.pdf
3. Potwierdzeniem poważnego naruszenia prawa do sprawiedliwego procesu były głośne procesy w sprawie opozycyjnego polityka Vladimira Kozlova, a także w sprawie zamknięcia najbardziej opiniotwórczych niezależnych mediów w grudniu 2012 roku i niskonakładowych niepaństwowych mediów w lutym i kwietniu 2014 roku. - <http://en.odfoundation.eu/i/fmfiles/raporty/odf-report-kozlov-eng.pdf>; <http://en.odfoundation.eu/i/fmfiles/pdf/odf-report-media-repression-kazakhstan-eng.pdf>
4. U.S. Department of State // Country Reports on Human Rights Practices for 2013: Kazakhstan. - <http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/humanrightsreport/index.htm?year=2013&dliid=220395#wrapper>
5. Open Dialog Foundation // Report: torture in Kazakhstan. - <http://en.odfoundation.eu/i/fmfiles/pdf/odf-report-torture-in-kazakhstan-eng.pdf>
6. United Nation Human Rights // Universal Periodic Review - Kazakhstan. - <http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/UPR/PAGES/KZSession7.aspx>
7. Forbes Kazakhstan // Forbes Ranking: Vyacheslav Kim. - <http://forbes.kz/ranking/object/54>
8. Kaspi Bank // Vyacheslav Kim. - <http://www.kaspi.kz/?type=343&ft=237>
9. Ministerstwo Sprawiedliwości Republiki Kazachstanu // Lista adwokatów w obwodzie ałmański. - <http://www.adilet.gov.kz/ru/node/15977>
10. Kazachstańska Giełda Papierów Wartościowych // „Bank Kaspijski” SA (Kazachstan) przedstawił KASE wypis z rejestru akcjonariuszy według stanu na 01 stycznia 2006 roku. - <http://www.kase.kz/news/show/188486>
11. Headline.kz // Pozew sądowy groził zajęciem pakietu akcji Kaspi bank. - http://finance.headline.kz/novosti/sudebnyiy_isk_grozil_nalojeniem_aresta_na_paket_aksiy_kaspi_bank.html
12. Tengri News // Abiyev przez swoje „porwanie” chciał zepsuć Nowy Rok korupcjonistom. - http://tengrinews.kz/kazakhstan_news/abiev-svoim-pohischniem-hotel-is-portit-novyy-god-korrupsioneram-226167/
13. Tengri News // Dziennikarz Abiyev wybuchnął stekiem niecenzuralnych słów pod adresem tych wszystkich, którzy uważają jego postępek za niedopuszczalny. - <http://tengrinews.kz/video/825/>
14. You Tube // Tokbergen Abiyev: „Przepraszam, ale nie żałuję”. - <https://www.youtube.com/watch?v=okFSV1XFW7w>
15. ARKZ.info // Adwokat Andrey Derkunskiy: akcjonariusz Kaspi Bank Vyacheslav Kim „tyle kasy zapłacił wszystkim w tym kraju, że nie musi niczego tutaj się bać”. - <http://arkz.info/news/adwokat-andrey-derkunskiy-akcioner-kaspi-bank-vyacheslav-kim-stolko-babla-zaplatil-vsem-v-etoy>
16. Zarzuty dotyczące wydarzeń, do których doszło rzekomo w 2009 roku, zostały wysunięte przez dyrektorów LLP „Planeta Elektroniki” T. Kadyrova, A. Panchenko, L. Ratochko i A. Volkova. Obrońca Andrey Derkunskiy, Farida Ismailova zwracała uwagę, że podczas składania zeznań przez jej klienta, próbowano go zmusić do podpisania dokumentu, z którego wynikało, iż rzekomo zwracał się o pomoc do przywódcy świata przestępczego, aby ten pomógł mu rozprawić się z T. Kadyrovem. Ten epizod również został dołączony do podstawowej wersji oskarżenia i połączony ze sprawą Vyacheslava Kima - <http://www.respublika-kz.info/news/society/32246/>
17. Online.zakon.kz // Wyrok Wyspecjalizowanego Międzyrejonowego Sądu Karnego dla m. Almaty z 16 października 2013 roku Nr 66/1.1-2. - http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31496283
18. Portal Informacyjno-Analityczny “Respublika” // Zaczął się nudzić i wszystko wymyślił?! - <http://www.respublika-kz.info/news/society/35745/>
19. Skazany z art. 177 cz. 1 kk RK i art. 175 cz. 1 kk RK na 2 lata więzienia.
20. Online.zakon.kz // Wyrok Wyspecjalizowanego Międzyrejonowego Sądu Karnego dla m. Almaty z 16 października 2013 roku Nr 66/1.1-2. - http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31496283

21. ARKZ.info // Adwokat Andrey Derkunskiy: akcjonariusz Kaspi Bank Vyacheslav Kim „tyle kasy zapłacił wszystkim w tym kraju, że nie musi niczego tutaj się bać”. - <http://arkz.info/news/advokat-andrey-derkunskiy-akcioner-kaspi-bank-vyacheslav-kim-stolko-babla-zaplatali-vsem-v-etoy>
22. Headline.kz // Rozwiązana przez sąd ława przysięgłych uniewinniła akcjonariusza Kaspi bank. - http://finance.headline.kz/novosti/raspuschennyye_sudom_prisyajnyie_opravdali_aktionera_kaspi_bank.html
23. Online.zakon.kz // Ustawa Republiki Kazachstanu „O Banku Narodowym Republiki Kazachstanu”. - http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=1003548
24. Portal Informacyjno-Analityczny “Respublika” // Natalya Tskhay: „Męża posadzą na 15 lat”. - <http://www.respublika-kz.info/news/finance/32375/>
25. ARKZ.info // Adwokat Andrey Derkunskiy: akcjonariusz Kaspi Bank Vyacheslav Kim „tyle kasy zapłacił wszystkim w tym kraju, że nie musi niczego tutaj się bać”. - <http://arkz.info/news/advokat-andrey-derkunskiy-akcioner-kaspi-bank-vyacheslav-kim-stolko-babla-zaplatali-vsem-v-etoy>
26. Portal Informacyjno-Analityczny “Respublika” // Natalya Tskhay: „Męża posadzą na 15 lat”. - <http://www.respublika-kz.info/news/finance/32375/>
27. Portal Informacyjno-Analityczny “Respublika” // Derkunskiego znalezione powieszono w celu aresztu śledczego. - <http://www.respublika-kz.info/news/society/34928/print/>
28. Headline.kz // Rozwiązana przez sąd ława przysięgłych uniewinniła akcjonariusza Kaspi bank. - http://finance.headline.kz/novosti/raspuschennyye_sudom_prisyajnyie_opravdali_aktionera_kaspi_bank.html
29. Portal Informacyjno-Prawny Abiyev.kz // Trafiła kosa na „Kaspi Bank”. - <http://abiyev.kz/7538-nashla-kosa-na-kaspi-bank.html>
30. Portal Informacyjno-Analityczny “Respublika” // „Boimy się o życie Vladimira Tsoya”. - <http://www.respublika-kz.info/news/society/34934/>
31. Portal Informacyjno-Prawny Abiyev.kz // Kto zostanie mieszkać w takim kraju? - <http://abiyev.kz/9440-kto-ostanetsya-zhit-v-takoy-strane.html>
32. Portal Informacyjno-Prawny Abiyev.kz // Czy to jest zabójstw, czy szalona fantazja? - <http://abiyev.kz/9581-eto-ubiystvo-ili-bezumnaya-fantaziya.html>
33. Portal Informacyjno-Analityczny “Respublika” // Życie byłego współwzięnia Derkunskiego wisi na włosku. - <http://www.respublika-kaz.info/news/sluhi/35910/>
34. Portal Informacyjno-Analityczny “Respublika” // Śled prowadzi do Vyacheslava Kima i Kayrata Satyl baldy. - <http://respublika-kz.info/news/politics/34948/>
35. YouTube // Ostatnie słowa Vladimira Tsoya i Andrey Derkunskiego. - <https://www.youtube.com/watch?v=yXOxgOHbPI>

Fundacja Otwarty Dialog powstała w Polsce w 2009 roku z inicjatywy Lyudmyły Kozlovskiej, pełniącej obecnie funkcję Prezesa Zarządu Fundacji. Do celów statutowych Fundacji należą obrona praw człowieka, demokracji i praworządności na obszarze postsowieckim, ze szczególnym uwzględnieniem największych krajów WNP: Rosji, Kazachstanu i Ukrainy.

Fundacja realizuje swoje cele poprzez organizację misji obserwacyjnych, w tym obserwacji wyborów i monitorowanie stanu przestrzegania praw człowieka w krajach WNP. Na ich podstawie powstają raporty i sprawozdania dystrybuowane następnie wśród instytucji UE, OBWE i innych organizacji międzynarodowych, resortów spraw zagranicznych i parlamentów krajów UE, ośrodków analitycznych i mediów.

Obok działalności obserwacyjnej i analitycznej, Fundacja prowadzi aktywne działania we współpracy z parlamentarzystami zaangażowanymi w sprawy zagraniczne, prawa człowieka i relacje z krajami WNP w celu wsparcia procesów demokratyzacji i liberalizacji polityki wewnętrznej na obszarze postsowieckim. Do istotnych obszarów działalności Fundacji należą także programy wsparcia więźniów i uchodźców politycznych.

00-580 Warsaw

11a Szucha Avenue, office 21

E-mail: odfoundation@odfoundation.eu

www.odfoundation.eu

+48 22 307 11 22

Raport został opublikowany 20.06.2014

Printed by: OPEN DIALOG FOUNDATION

Zdjęcie na okładce: Print Screen z nagrania wystąpienia Andrey'a Derkunskiego na rozprawie w sądzie. Nagranie dostępne na stronie YouTube:

<https://www.youtube.com/watch?v=yXOxgOHbhPI>

W celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji prosimy o kontakt:

Igor Savchenko - igor.savchenko@odfoundation.eu

Katerina Savchenko - katerina.savchenko@odfoundation.eu

Lyudmyła Kozlovskaja - lyudmylakozlovskaja@odfoundation.eu

Fundacja Otwarty Dialog